

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΧΩΡΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ
Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
1^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΕΡΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΥΠΡΟΣ 2006

Έντιμε Κύριε Υπουργέ,

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτη Μεξικού και αγαπητέ εν Χριστώ αδελφέ κ. Αθηναγόρα,

Πανοσιολογιώτατε Αρχιμανδρίτη, Εκπρόσωπε του Μακαριότατου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδε,

Κύριε Πρόεδρε του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού,

Εκλεκτοί Προσκεκλημένοι,

Αξιότιμοι Κυρίες και Κύριοι,

Εν πρώτοις διερμηνεύουμε προς όλους σας τους θερμούς χαιρετισμούς και τις πατρικές ευχές της Αυτού Θειοτάτης Παναγιότητος του Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίου, ο Οποίος ευαρεστήθηκε να μας εξουσιοδοτήσει να εκπροσωπήσουμε τον Ίδιο, και γενικότερα το Οικουμενικό Πατριαρχείο, εις την επίσημη αυτή εναρκτήρια τελετή των εργασιών του Διεθνούς τούτου Συνεδρίου για το θρησκευτικό τουρισμό, το οποίο διοργανώνει ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού, σε συνεργασία με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού.

Ο δίκαιος έπαινος ανήκει βέβαια εις τον τέως Πρόεδρο του Κ.Ο.Τ. και σήμερα Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Φώτη Φωτίου, αλλά και εις το σημερινό Πρόεδρο κ. Πάνο Εγγλέζο, καθώς επίσης και εις τα άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, για την ωραία αυτή πρωτοβουλία τους. Ανήκει, ακόμη, ο δίκαιος έπαινος στον Έντιμο Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κ. Αντώνη Μιχαηλίδη, και γενικότερα στο Υπουργείο του, καθώς επίσης και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού. Θερμότατα συγχαίρουμε όλους, αλλά και τους ευχαριστούμε, για τη σημαντική τούτη συμβολή τους.

Αναμφίβολα, η σημασία του Διεθνούς αυτού Συνεδρίου για το θρησκευτικό τουρισμό είναι πολυειδώς και πολυτρόπως πολυσήμαντη. Πρώτα απ' όλα πραγματοποιείται το Διεθνές Συνέδριο σε ένα τόπο, την Κύπρο, της οποίας οι Έλληνες κάτοικοι από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα χαρακτηρίζονται έντονα για τη μεγάλη τους θρησκευτικότητα και τη βαθιά τους πίστη και ευλάβεια προς το Θεό. Κατάσπαρτη, έτσι, είναι η νήσος μας από τη μια μεριά από τα δείγματα των αρχαίων ναών, που ήταν αφιερωμένοι στο δωδεκάθεο του Ολύμπου, καθώς υπήρξαν χώροι λατρείας του Δία και των άλλων θεών της ειδωλολατρίας, και από την άλλη από το αμέτρητο πλήθος των βυζαντινών μας ιερών ναών, από τους πιο περικαλλούς και επιβλητικούς μέχρι τους πιο σεμνούς και ταπεινούς, στους οποίους το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Εκκλησίας αναπέμπει για δυο χιλιάδες τώρα χρόνια τις προσευχές του προς τον Τριαδικό Θεό.

Και εφόσον μιλούμε για το θρησκευτικό τουρισμό, θα πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι η επίσκεψη σε οποιοδήποτε θρησκευτικό χώρο οποιασδήποτε θρησκείας επιβάλλει σε όλους μας όπως επιδεικνύουμε και τον ανάλογο προς αυτόν σεβασμό. Και ακριβώς, είναι σημαντικό να υπογραμμίσουμε εδώ και να εξάρουμε τον προσήκοντα σεβασμό, που οι Έλληνες Ορθόδοξοι κάτοικοι της νήσου, ήτοι το του πληθυσμού μας, τρέφουν και προς τους ιερούς ναούς και τους άλλους θρησκευτικούς χώρους των Χριστιανών των άλλων δογμάτων -Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων- που ζουν στην Κύπρο. Βεβαίως, ο ίδιος σεβασμός επιδεικνύεται και προς τα κατά τόπους μουσουλμανικά τεμένη, πλείστα των οποίων, ας σημειωθεί, ήταν προηγουμένως χριστιανικοί ναοί, οι οποίοι μετά την κατάκτηση της νήσου από τους Οθωμανούς, το 1571, εξισλαμίσθηκαν. Και τούτο σε αντίθεση με το γεγονός ότι τα τουρκικά στρατεύματα εισβολής κατέστρεψαν και λεηλάτησαν ανελέητα τους ιερούς μας ναούς στο υπό κατοχή βόρειο τμήμα της νήσου μας, ή τους μετέτρεψαν σε στάβλους αλόγων ζώων, ή ακόμη και σε κέντρα διασκέδασης.

Ως γίνεται αντιληπτό, ο θρησκευτικός τουρισμός υπήρχε στη νήσο και κατά τους χρόνους της προχριστιανικής αρχαίας πολυθεϊστικής ειδωλολατρίας. Πέρα από τους ίδιους τους κατοίκους της νήσου, πολλοί ήταν και τότε εκείνοι -Έλληνες και ξένοι- που επισκέπτονταν την Κύπρο, για να συμμετάσχουν στις διάφορες θρησκευτικές τελετές, οι οποίες γίνονταν εδώ προς τιμή των θεών που λατρεύονταν, ή για να πάρουν κάποια απάντηση, ή ένα χρησμό, από τις κατά τόπους ιέρειες, στα προβλήματα που τους απασχολούσαν.

Ιδιαίτερη, όμως, ανάπτυξη γνώρισε ο θρησκευτικός τουρισμός στον τόπο μας στους μετά Χριστό χρόνους, μέχρι και στις μέρες μας. Και τούτο, γιατί η Κύπρος, πέρα από το γεγονός ότι γνώρισε το Χριστιανισμό κατευθείαν από τους Αποστόλους Βαρνάβα και Παύλο, πέρα επίσης από το πλήθος των Αγίων που έχει να παρουσιάσει, πέρα ακόμη από τα πολυάριθμα και αξιοσέβαστα ιερά της προσκυνήματα, τους πολυπληθείς της ιερούς ναούς, τις σεβάσμιες ιερές της Μονές και τους άλλους ευλαβείς ιερούς θρησκευτικούς της χώρους, χρησίμευσε -και συνεχίζει και σήμερα να χρησιμεύει- και ως σταθμός των ευλαβών προσκυνητών, ως και των άλλων επισκεπτών, που μεταβαίνουν από τις χώρες της Δύσης προς τους Αγίους Τόπους. Είναι χαρακτηριστικό, για παράδειγμα, ότι ο Ρώσος Ηγούμενος Δανιήλ, που στάθμευσε τον ενδέκατο αιώνα στην Κύπρο, πηγαίνοντας προς τους Αγίους Τόπους -όπως βέβαια το ίδιο έπρατταν και πολλοί άλλοι προσκυνητές- γράφει στο «Οδοιπορικό» του, που μετέφρασε στα ελληνικά το 1868 στην Πετρούπολη ο Κύπριος Μητροπολίτης Ιορδανού Επιφάνιος Ματτέου, και τα εξής: «*Από τη Χίο μέχρι τη μεγαλόνησο είναι 200 βέρστια. Η Κύπρος είναι νησί των μεγιστάνων. Σ αυτή ζει πλήθος ανθρώπων και υπάρχει αφθονία όλων των αγαθών. Στο νησί υπάρχουν 42 Επισκοπές, αλλά μόνο μία Μητρόπολη. Σ αυτήν έζησαν αναρίθμητοι άγιοι. Εδώ αναπαύονται ο Άγιος Επιφάνιος, ο Απόστολος Βαρνάβας, ο Άγιος Ζήνων, ο Άγιος Τριφύλλιος, Επίσκοπος τον οποίο εβάπτισε ο Απόστολος Παύλος, Αυτήν τη νήσο επισκέφθηκα και εγώ ο ανάξιος...».*

Αλλά και ένας άλλος, ο πιο αξιοπρόσεκτος, κατά πάσα πιθανότητα, Ρώσος επισκέπτης, ο Βασίλειος Γρηγόροβιτς Μπάρσκυ, περιγράφει με κάθε λεπτομέρεια και ξεχωριστή ζωντάνια και τις δικές του τρεις πολύ αξιόλογες προσκυνηματικές επισκέψεις στην Κύπρο -1726, 1727, Οκτώβριος 1734 μέχρι Αύγουστο 1736- καθ' οδόν προς τα Ιεροσόλυμα. «*...Εύρον, γράφει, εις την ωραίαν ταύτην νήσον πολλούς φρόνιμους και καλής φύσεως ανθρώπους...Ενρον7 προσέτι, τοιαύτην φιλοξενίαν, ώστε επέρασα περίπου δύο έτη περιπλανώμενος εδώ και εκεί, ασθενήσας πολλές φορές και αναρρώσας με την βοήθειαν του Θεού...».*

Βεβαίως και πλήθος άλλοι υπήρξαν οι ξένοι επισκέπτες, που έφτασαν στη νήσο μας και περιέγραψαν στα βιβλία τους τις προσκυνηματικές επισκέψεις τους στα ιερά και στα όσια του λαού μας.

Όπως γίνεται αντιληπτό, και παλαιότερα βέβαια, ιδιαίτερα όμως στις μέρες μας, είναι πολύ χρήσιμη και αναγκαία η ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού. Πολύ περισσότερο, γιατί ο σημερινός κόσμος, που βρίσκεται κάτω από το άγχος των πολέμων, της τρομοκρατίας, του ρατσισμού, της βίας5 του φανατισμού, της μισαλλοδοξίας και γενικά του έντονου αισθήματος ανασφάλειας παγκόσμια, χρειάζεται το θρησκευτικό τουρισμό, ο οποίος σε τελευταία ανάλυση παρέχει πλούσια δείγματα της παγκόσμιας πολυπολιτισμικής μας κληρονομιάς, αλλά και λειτουργεί -μεταξύ άλλων- και ως μέσο ειρηνικής συμβίωσης των ανθρώπων και των λαών, ανεξάρτητα από φυλή, θρήσκευμα και γλώσσα. Συμβάλλει, ακόμη, ο θρησκευτικός τουρισμός στην αλληλογνωριμία των ανθρώπων και στην καλλιέργεια αισθήματος σεβασμού προς την πολιτιστική, πνευματική και θρησκευτική κουλτούρα των άλλων ανθρώπων και λαών. Βοηθάει, επίσης, στην εξάλειψη κάθε μορφής μισαλλοδοξίας και στην καταπολέμηση του ολέθριου φανατισμού. Διευκολύνει, ακόμη, και τη μεγάλη προσπάθεια κάθε πολιτισμένου ανθρώπου για αρμονική συμβίωση, ελευθερία, ειρήνη, δικαιοσύνη, αλληλοσεβασμό και κατίσχυση σε όλο τον κόσμο των αναφαίρετων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τέλος, ο θρησκευτικός τουρισμός επιβεβαιώνει στη συνείδηση των ανθρώπων ότι σε τελευταία ανάλυση τα πάσης φύσεως θρησκευτικά έργα τέχνης και πολιτισμού ανήκουν στην παγκόσμια πολιτιστική μας κληρονομιά, και ως τέτοια αξίζει όλοι οι άνθρωποι να τα επισκέπτονται, να τα βλέπουν και να τα θαυμάζουν. Και ασφαλώς, όλα αυτά είναι πολύ σπουδαία και σημαντικά μηνύματα, που καλείται να μεταδώσει μέσα από τις εργασίες του και το σημερινό Συνέδριο.

Οπωσδήποτε, η Ορθόδοξη Εκκλησία ενδιαφέρεται για το θρησκευτικό τουρισμό και επιθυμεί ειλικρινά την ανάπτυξη και καλλιέργεια του. Και εδώ, νομίζω, ότι είναι απαραίτητο να σταθούμε και σε μια αναγκαία εξήγηση και διευκρίνιση. Θεωρεί, δηλαδή, η Εκκλησία ότι ο θρησκευτικός τουρισμός δεν πρέπει να εκλαμβάνεται βασικά από κίνητρα οικονομικά και εμπορικά, αλλά προπάντων να στοχεύει στα ηθικοπνευματικά οφέλη της ψυχής. Οι Χριστιανοί επισκέπτες πηγαίνουν -πρέπει να πηγαίνουν- σε έναν καινούριο τόπο, από τη μια μεριά για να θαυμάσουν και να προσκυνήσουν τα εκεί ιερά και τα όσια μας, και

από την άλλη για να καταθέσουν και οι ίδιοι τη μαρτυρία της πίστης τους στο Θεό. Και επειδή, ακόμη, στη συνείδηση των πολλών ο τουρισμός ισοδυναμεί με τη διασκέδαση, όπως την αντιλαμβάνεται ο πολύς κόσμος, γι' αυτό και η Ορθόδοξη Εκκλησία έρχεται να προτείνει και να εισηγηθεί στον άνθρωπο την προσκυνηματική επίσκεψη σε τόπους και χώρους ιερούς, τους οποίους καθαγίασαν με τη ζωή και το φωτεινό τους παράδειγμα οι άγιοι, οι όσιοι και οι μάρτυρες της πίστης μας, με απώτερο στόχο να μπορέσει να τον βοηθήσει, ώστε να μετουσιώσει το ταξίδι του σε μια αληθινά πνευματική αναψυχή. Με απλά λόγια, ο θρησκευτικός τουρισμός, όπως τον αντιλαμβάνεται και τον θέλει η Εκκλησία, βοηθάει τον επισκέπτη όχι να ξεφύγει από τον εαυτό του, αλλά να επανεύρει τον εαυτό του ως δημιουργήματος του θεού!

Καλωσορίζουμε, έπ' ευκαιρία, στη νήσο μας τους εκλεκτούς μας υψηλούς προσκεκλημένους, που συμμετέχουν στο Συνέδριο. Τους ευχαριστούμε για τη συμβολή τους και τους ευχόμαστε ευχάριστη και καρποφόρα την εδώ παραμονή τους.

Θερμά συγχαίρουμε και πάλι τον Πρόεδρο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, όπως επίσης τους διακεκριμένους Ομιλητές, αλλά και όλους γενικά, όσοι μόχθησαν και κοπίασαν για τη διοργάνωση του σπουδαίου αυτού Διεθνούς Συνεδρίου για το θρησκευτικό μας τουρισμό.

Με αυτές τις σκέψεις μεταφέρουμε και πάλι προς όλους τους αγαπητούς συνέδρους τις σεπτές πατριαρχικές ευχές και ευλογίες της Αυτού Θειοτάτης Παναγιώτητος του Οικουμενικού μας Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου. Επιδρασιλεύουμε βεβαίως, προς όλους και τις ευχές και τις ευλογίες της Εκκλησίας της νήσου μας. Όλοι μας θα αναμένουμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τα πορίσματα του συνεδρίου.

Ολοκληρώνοντας, και μαζί με τις ευχές του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως κ.κ. Βαρθολομαίου, αλλά και της Εκκλησίας της νήσου μας, επιτρέψτε μας να προσθέσουμε και τις ιδιές μας προσωπικά, για κάθε επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου. Ευχαριστούμε.

Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου, 19 Οκτωβρίου 2006.